Lietas Nr. C12127914
Lietas arhīva Nr. CA-0138-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2016.gada 26.maijā

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Tabore
tiesnese S.Vasiļevska
tiesnesis I.Stivriņš
ar sekretāri I.Belasovu
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu ārvalsts komersanta OU "Port Trans Logistika" prasībā pret SIA "Junona BEP" par parāda piedziņu un SIA "Junona BEP" pretprasībā pret ārvalsts komersantu OU "Port Trans Logistika" par parāda piedziņu sakarā ar SIA "Junona BEP" apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2015.gada 16.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Igaunijas komercsabiedrība OU „Port Trans Logistika" cēla tiesā ar prasību pret SIA „Junona BEP" par parāda piedziņu, un norāda, ka 2013.gada 19.aprīlī puses noslēdza vienošanās, saskaņā ar kuru prasītājs uzņēmās atbildētājas uzdevumā veikt kravas pārvadājumus ar sauszemes transportu pa maršrutu Latvija-Krievija.

2013.gada 19.aprīlī puses parakstīja dokumenta par tiesībām nodarboties ar kravas ekspedīcijas pakalpojumiem, un vienojās par frakta cenu: no Latvijas uz Krieviju 1700 EUR par vienu automašīnu, kas kopā par četrām automašīnām ir 6 800 EUR. Pēc frakta cenas saskaņošanas prasītājs veica sauszemes pārvadājumu un iesniedza atbildētājai faktūrrēķinu Nr.30-04-13/1 par norunāto maksu. Prasītāja ieskatā, 2013.gada 19.aprīlī starp prasītāju un atbildētāju tika nodibinātas civiltiesiskas attiecības, proti, noslēgts pārvadājuma līgums (transportēšanas pieteikums) un panākta vienošanās par pieteikumā būtiskām sastāvdaļām. 2013.gada 22.aprīlī izsniegtas 2 pavadzīmes un 2013.gada 23.aprīlī izsniegtas vēl divas pavadzīmes, kas arī apliecina, ka pārvadājuma līgums noslēgts.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja automašīnas ar apzīmējumiem NIN-969/138GV, FKN-306/166GV, FKN-307/256GF un NIN-697/141GV, saskaņā ar vienošanos 2013.gada 22. un 23.aprīlī ieradās kravas iekraušanas vietā – SIA "Unda" Jūras ielā 60, Engurē, un pieņēma pārvadājamo preci; katrā no automašīnām iekrautas 27 paletes (2592 kastes) ar preci, preces nosaukums: "lielās šprotes eļļā ar atslēdziņu + lit" (240 gr), ko apliecina pavadzīmes par preces saņemšanu. Visas četras automašīnas izkraušanas vietā Krievijā ieradās bez nokavējuma un bez preces iztrūkuma, izņemot vienu automašīnu ar apzīmējumu NIN-969/138GV, kurai, pēc atbildētājas apgalvojuma, konstatēts kravas iztrūkums – 3 paletes (287 kastes).

2013.gada 16.maijā atbildētāja iesniedza prasītājam pretenziju, kurā apgalvoja, ka iztrūkums ir 287 kastes un preces cena Maskavas noliktavā ir 215 000 Krievijas rubļu, kas pēc 2013.gada 16.maija kursa ir 5375 EUR. 2013.gada 16.maijā atbildētāja nosūtīja prasītājam informatīvu vēstuli, kurā teikts, ka saskaņā ar 2013.gada 19.aprīļa pasūtījumu starp atbildētāju un prasītāju samaksas summa ir 6800 EUR, bet, tā kā transportēšanas laikā notika kravas iztrūkums, samaksas summa, atbilstoši 2013.gada 16.maija pretenzijai ir 1425 EUR.

Prasītājs norādīja uz CMR Konvencijas 17.panta pirmo daļu, 23.panta pirmo daļu, un norādīja, ka ir apņēmies atlīdzināt pārvadājamās kravas iztrūkumu, samazinot norunāto summu no 6800 EUR līdz 5215,22 EUR, tādējādi kompensējot kravas iztrūkumu – 3 paletes (287 kastes vai 6888 kartona kārbas) 1584,78 EUR vērtībā. Prasītājs norādīja atbildētājas nesamaksāto summu 3790,22 EUR (6800 EUR-1584,78 EUR-1425 EUR=3790,22 EUR) un paskaidro, ka puses transportēšanas pieteikumā vienojās arī maksāt nokavējuma procentus 0,5% diennaktī no frakta summas. Prasītājs aprēķinājis nokavējuma procentus 7786 EUR apmērā par laiku no 2013.gada 13.jūnija līdz 2014.gada 27.janvārim, rēķinot tos 34 EUR dienā x 229 dienas. Prasītājs norāda, ka ir samazinājis nokavējuma procentus līdz pamatparāda summai 3 790 EUR.

Prasītājs saskaņā ar Civillikuma 1473., 1511., 1587., 1651., 1756., 1765., 2230., 2223.pantu, Komerclikuma 430., 432., 435., 442.pantu, Konvencijas Par starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR) 9., 17., 23., 31.pantu lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas parādu 3790,22 EUR un nokavējuma procentus 3790 EUR apmērā, kopā 7580,22 EUR, kā arī tiesāšanās izdevumus.

Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību iesniedza atbildētāja, norādot, ka prasību neatzīst pilnā apmērā. Uzskata, ka prasība pamatota ar informāciju, kura nav uzskatāma par dokumentiem vai to atvasinājumiem ar juridisko spēku, un dokuments, kuram nav juridiska spēka Dokumentu juridiskā spēka likuma izpratnē, nav saistošs citām organizācijām.

Atbildētāja norāda, ka neatzīst prasītāja iesniegto "Papildu nosacījumu transporta pasūtījumam" kopiju, norādot, ka nav uzņēmusies tajā norādītās saistības. Pārvadājuma līgums tiek apstiprināts, sastādot pavadzīmi; tā nosaka CMR Konvencijas 3.nodaļas "Pārvadājuma līguma noslēgšana un izpildīšana" 4.pants. Saskaņā ar CMR Konvencijas 2.nodaļas "Personas, par kurām atbildīgs pārvadātājs" 3.pantu, pārvadātājs ir atbildīgs par savu pārstāvju, darbinieku un citu personu, kuru pakalpojumus viņš izmanto, veicot pārvadājumu, darbību un kļūmēm viņu kompetences sfērā, it kā šī darbība vai kļūme būtu viņa paša. Prasītāja darbinieks, kurš veica pārvadājumu ar transportlīdzekli NIN-969/138GV, galapunktā nepiegādāja visu saņemto kravu, par ko pavadzīmes CMR LV-2329 24.ailē izdarīts attiecīgs ieraksts, nevērsās policijā un neizsauca policijas darbiniekus par zādzības vai iztrūkuma fakta fiksēšanu, kas bija redzams, atverot piekabes durvis.

Atbildētāja iesniedza tiesā pretprasību par parāda piedziņu 3790,22 EUR no prasītāja.

Prasītājs apņēmās nogādāt kravu (šprotes) 2013.gada 22.aprīlī, veicot kravas iekraušanu SIA "Unda" Jūras ielā 60, Engurē, Latvijā, uz Maskavu Krievijā, saskaņā ar CMR, izpildot 4 fraktus par 1700 EUR par katru. 2013.gada 22.aprīlī un 2013.gada 23.aprīlī prasītājs pieņēma pārvadāšanai preču kravas saskaņā ar starptautiskajā preču-transporta pavadzīmēm CMR-2329, CMR 2330, CMR-2337 un CMR-2338. No šīm CMR redzams, ka pārvadātājs bija prasītājs, preču nosūtītājs – SIA "Unda", adresāts jeb saņēmējs – SIA "Balteks"; kravu pieņemšanu pārvadāšanai apliecina pārvadātāja zīmogs CMR 16.ailē. Pavaddokumenti (CMR) apliecina arī, ka atbildētāja kā pārvadātāja divos gadījumos no četriem uzdevumu nav izpildījusi, proti, nenogādājot saņemto kravu adresātam pilnā tās apjomā, par ko liecina CMR LV-2329 un CMR-2337 fiksētie iztrūkumi.

Atbildētāja 2013.gada 16.maijā nosūtīja prasītājam pretenziju sakarā ar kravas nobēdzināšanas faktu, un 2013.gada 15.maijā nosūtīja vēstuli ar

paziņojumu par kopējo izmaksas summu 1425 EUR sakarā ar pārvadāšanā pieņemtās kravas nesaglabāšanu un kravas nozaudēšanu transportēšanas laikā, kā arī faktūrrēķinu Nr.BEP-450 par kravas vērtības atlīdzināšanu 5375 EUR apmērā. Prasītājs nav iesniedzis atbildētājai pamatotus pierādījumus par apstākļiem, kas atbrīvotu viņu no atbildības, kā to noteic CMR Konvencijas 17.panta 2.punkts.

Atbildētājas ieskatā, prasītājs varēja novērst ar kravas nozaudēšanu saistītās sekas, ja būtu izrādījis pienācīgu rūpību. Prasītājs nevērsās Krievijas Federācijas tiesībsargājošās iestādēs saistībā ar kravas zudumu, nevērsās arī apdrošināšanas iestādē. Viens no nosacījumiem, ko prasītājs saskaņoja, uzņemoties pārvadājumu, bija spēkā esoša CMR apdrošināšana. Atsaucoties uz Civillikuma 2213.pantu, 2230.panta otro daļu, 2223.panta pirmo daļu, 2217.panta trešo daļu, 2218.pantu, atbildētāja norādīja, ka ar 2013.gada 16.maija pretenziju ir paziņojusi prasītājam, ka pasūtījums nav izpildīts kā pienākas un nav atzīts par gana labu, un no atbildētājas pienākas kravas zudumu atlīdzinājums.

Atbildētājas ieskatā, prasītāja rīcība, nepiegādājot kravu pilnā apmērā, ir negodprātīga, nav piemērojams CMR Konvencijas 29.pantus un no prasītāja pienākas visa nepiegādātās kravas vērtības atlīdzināšana 5375 EUR apmērā.

Atbildētāja pievienoja interneta izdruku par šādu šprotu bundžiņu cenām Maskavā un Krievijas tirgū, norādot, ka analoģiskam cita ražotāja produktam (šprotēm bundžiņās ar riņķi 240 g iepakojumos) ražotāja cena 2012.gadā bija 0,99 LVL jeb 1,41 EUR, bet patiesā preces vērtība (tirgus cena) ir daudz augstāka. Tā kā prasītājs savā prasības pieteikumā norādījis uz ieskaitu 1584,78 EUR apmērā, tad no prasītāja atbildētāja līdz piedzīt 3790,22 EUR, un parādu 3790,22 EUR, kā arī visus atbildētāja samaksātos tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 386,35 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR.

Ar Daugavpils tiesas 2015.gada 16.novembra spriedumu ārvalsts komersanta OU "Port Trans Logistika" prasība apmierināta daļēji, SIA Junona BEP" pretprasība noraidīta. Tiesa piedzina no SIA „Junona BEP" ārvalsts komersanta OU „Port Trans Logistika", labā parādu 3790,22 EUR un nokavējuma procentus 305,11 EUR, kā arī tiesas izdevumus 398,55 EUR, kopā 4493,88 EUR. Valsts ienākumos no SIA „Junona BEP" piedzina ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 12,68 EUR.

Pirmās instances tiesa atzina, ka starp prasītāju kā pārvadātāju un atbildētāju kā pasūtītāju noslēgts kravas starptautiskais autopārvadājuma līgums, CMR Konvencijas un Civillikuma 2230.panta izpratnē.

No CMR pavadzīmēm izriet, ka krava ir nogādāta un nodota saņēmējam, ko apstiprina saņēmēja paraksti par saņemšanu, un atbildētāja neapstrīdēja kravas nodošanas un saņemšanas faktu, līdz ar to tiesa secināja, ka prasītājs ir izpildījis atbildētājas pasūtījumu, proti, veicis starptautisko kravas pārvadājumu, un nogādājis preci pasūtītāja norādītajā vietā. Atbildētāja ir veikusi daļēju samaksu par izpildīto pasūtījumu, proti, samaksājot prasītājam 1425 EUR, tādējādi atzīstot, ka kravas pārvadājums ir veikts, un pieņemot prasītāja izpildīto pasūtījumu.

Spriedumā norādīts, ka atbildētājas pretenzijā iztrūkstošās kravas vērtība norādīta 5375 EUR, ko atbildētāja ir aprēķinājusi saskaņā ar valūtas kursu uz 2013.gada 16.maiju, par pamatu ņemot preces vērtību Maskavas noliktavā 215 000 RUB. Savukārt prasītājs norādījis nozaudētās kravas vērtību 1584,78 EUR. Tādējādi pirmās instances tiesa atzina, ka starp pusēm pastāv strīds par zaudētās kravas vērtību, kuru prasītājam kā pārvadātājam ir pienākums atlīdzināt pasūtītājam.

Spriedumā konstatēts, ka no Invoice (faktūrrēķina) Nr.2114, datēta ar 19.04.2013., redzams, ka pārdevējs (nosūtītājs saskaņā ar CMR pavadzīmēm) SIA "Unda" un pircējs/saņēmējs SIA "Balteks" noteikuši preces (lielās šprotes eļļā ar atslēdziņu + lit, 240 g) cenu 0,300 USD par bundžiņu. Lietā iesniegtajās CMR pavadzīmēs nav norādīta kravas vērtība vai īpaša interese, kā to paredz CMR Konvencijas 24. un 26.pants. Tādēļ tiesa secināja, ka, novērtējot kompensācijas apmēru par kravas daļēju zudumu, jāievēro pārdevēja un pircēja saskaņotā preces cena, atbilstoši CMR Konvencijas 23.panta 1.punktā noteiktajam. Ņemot vērā kravas nosūtītāja SIA "Unda" un pircēja noteikto pārvadājamās preces cenu, nozaudētās kravas vērtība aprēķināma šādi: 6888 bundžiņas x 0,300 USD = 2066,40 USD, kas atbilst 1584,78 EUR (saskaņā ar valūtu kursu uz kravas pieņemšanas datumu 2013.gada 24.aprīli: 1,3037 USD par 1 EUR).

Tiesa spriedumā secināja, ka gan prasītājs, atskaitot zaudējuma atlīdzības summu no frakta summas, gan atbildētāja, tieši norādot uz ieskaitu, ir izteikuši savu piekrišanu ieskaitam. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzina, ka atbildētājai ir pienākums samaksāt prasītājam frakta summu, no kuras atskaitāma zaudējuma atlīdzība saistībā ar kravas nozaudēšanu. Ņemot vērā, ka atbildētāja ir samaksājusi prasītājam daļu no pielīgtās frakta summas 1425 EUR, tad no atbildētājas prasītāja labā piedzenama nesamaksātā frakta summa 3790,22 EUR.

Spriedumā norādīts, ka prasītājs līdz piedzīt no atbildētājas arī nokavējuma procentus 3790 EUR apmērā, kas aprēķināti 0,5% diennaktī no frakta summas. Nokavējuma procenti aprēķināti, pamatojoties uz vienošanos par papildus nosacījumiem transporta pasūtījumam. Minēto vienošanos SIA "Junona BEP" vārdā parakstījusi neatšifrēta persona, kā vēlāk konstatēts, parakstījis SIA "Junona BEP" ekspeditors, kurš nebija tiesīgs pārstāvēt atbildētāju un noslēgt vienošanos par nokavējuma procentu maksāšanas pienākumu. Pamatojoties uz minēto, tiesa atzina par pamatotiem atbildētājas iebildumus par šīs vienošanās spēkā esamību un atzina, ka no tiesai iesniegtajiem dokumentiem nevar izsecināt, ka atbildētāja būtu ar līgumu uzņēmusies pienākumu maksāt prasītājam nokavējuma procentus prasītāja norādītajā apmērā.

Pirmās instances tiesa atzina, ka šai gadījumā prasītājs ir tiesīgs prasīt likumiskos nokavējuma procentus, pamatojoties uz Civillikuma 1759.panta 1.punktu.

Tiesa noteica, ka nokavējuma procenti, kuri atbildētājai jāmaksā par samaksas nokavējumu par laiku no 2013.gada 13.jūnija līdz 2014.gada 13.martam aprēķināmi šādi: 8,05% x 3 790,22 EUR x 9 mēneši = 305,11 EUR.

Tiesa spriedumā atzina, ka pārvadātāja nozaudētās kravas vērtība, kas jāatlīdzina prasītājam kā pārvadātājam, ir 1584,78 EUR. Ņemot vērā, ka prasītājs ir iekļāvis šo summu pieprasītā frakta summā, piemērojot ieskaitu, uz ko atsaukusies atbildētāja, tāpēc tiesa atzina, ka prasītājam nav parāda pret atbildētāju, tādēļ pretprasība nav pamatota un ir noraidāma.

Apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2015.gada 16.novembra spriedumu iesniedza SIA "Junona BEP", norāda, ka nepiekrīt spriedumam, lūdz tiesu prasību noraidīt un apmierināt pretprasību.

Apelatore uzskata, ka tiesa nav pienācīgi izvērtējusi ne atbildētājas SIA "Junona BEP", maksāšanas pienākuma iestāšanos, ne prasītāja OU "Port Trans Logistika" pienākumu atmaksāt jau saņemto summu, tāpēc tiesa ir nonākusi pie nepamatota un kļūdaina secinājuma.

Apelatores ieskatā tiesa spriedumā ir nonākusi pie nepareiziem secinājumiem, neievērojot CMR Konvencijas noteikumus. Tiesa nav ņēmusī vērā CMR Konvencijas 7.panta 3.daļu, 17.panta 1.daļu, 3.daļu, 18.panta 3.daļu, 20.panta 1 .daļu, 29.pantu, 30.panta 1.daļas teikumu "[..] kravas pieņemšanas fakts ir pirmais pierādījums tam, ka krava ir saņemta tādā stāvoklī, ka tas aprakstīts pavadzīmē." CMR LV-2329 24.ailē izdarīts attiecīgs ieraksts par iztrūkumu – pieņemtas 24 paletes (2304 kastes), iztrūkums 3 paletes (287 kastes).

Saskaņā ar CMR Konvencijas 4.nodaļas "Pārvadātāja atbildība" 29.panta 1 .daļu, tiesai skatot lietu ir jākonstatē vai pārvadātājs kravu nepiegādāja pilnā apmērā savu saistību neizpildīšanas rezultātā vai apzināti ļaunprātīgas rīcības dēļ. Šajā sakarā SIA „JUNONA ???" lūdza pieaicināt Denisčuku A.N. paskaidrojumu sniegšanai, lūdza izprasīt dokumentus, kas apliecinātu, ka veiktas visas darbības iztrūkuma konstatēšanai un novēršanai. Tiesa norādītos dokumentus neizprasīja.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tiesa nonāca pie prettiesiska secinājuma norādot, ka nav jāvērtē pārvadātāja atbildība par kravas pazaudēšanu, nav vērtēta ļaunprātība. Tiesa bez jebkāda pamatojuma pievienojās OU "Port Trans Logistika" veiktajam aprēķinam kā pierādītam.

Apelatore kritiski vērtē tiesas nostāju piekrītot OU "Port Trans Logistika" kompensācijas aprēķinam, kurš par pamatu ņēma SIA "Unda"

19.04.2013. faktūrrēķinā norādīto cenu par vienu preces vērtību 0,3 USD. Tā ir darījuma starp SIA "Unda" un OOO "???????" cena par vienu preces vienību, pie tam tā ir draudzības cena, un tai nav nekāda sakara ar tirgus cenu, biržas cenu vai tāda paša veida un kvalitātes preču parasto cenu, kā tas noteikts CMR Konvencijas 23.panta 2.daļā, jo pārvadātājam nav saistoša pārdevēja un pircēja saskaņotā preces cena,

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tiesai bija pienākums vērtēt kompensācijas aprēķinu, ņemot vērā pārvadātāja vainas pakāpi, saskaņā ar CMR Konvencijas 29.pantu, lai nonāktu pie pareizā secinājuma.

Apelatores ieskatā tiesa taisot spriedumu, nevērtēja daudzus apstākļus un neguva pierādījumus, to starpā – kāpēc kravas plombas bija bojātas un pēc tam salīmētas, kādā veidā tas var attaisnot pārvadātāju, lai piemērotu ierobežotu atbildību pēc 23.panta.

SIA "Junona BEP" norāda, ka izdarot secinājumus, tiesa ir balstījusies uz prasītāja teikto un prasītāja iesniegtajiem pierādījumiem. Tiesa ar secinājumu par ieskaitu, atsaucoties uz Civillikuma 1846. un 1847.pantu, noveda pie nepareizas lietas iztiesāšanas, pretprasību neskatot pēc būtības vispār un noraidot. Ja pirmās instances tiesa norāda, ka tas ir ieskaits Civillikuma 1846., 1847.panta izpratnē, tad pretprasību tiesai bija jāapmierina vismaz 1584,78 EUR apmērā.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka tiesa ir pārkāpusi prasījuma robežas, lemjot lietas dalībnieka vietā par likumiskajiem procentiem, kā arī OU "Port Trans Logistika" vietā tos aprēķinot. Saskaņā ar Civillikuma 1760.pantu likumiskie procenti (1759.p.) prasāmi nevis atsevišķi, bet reizē ar galveno saistību, un tādēļ tos nevar prasīt vēlāk, ja attiecīgā laika par tiem bijis noklusēts vai galvenā parāda samaksa pieņemta bez piebilduma.

Atbildētāja un pretprasības iesniedzēja norāda, ka tiesa vispār nav vērtējusi pretprasību pēc būtības, nevērtēja rakstveida paskaidrojumos sniegto apstākļu izklāstu un argumentus, bet secinājumus izdarījusi no OU "Port Trans Logistika" prasības pieteikuma.

OU "Port Trans Logistika" nav izpildījusi savas saistības nozaudējot preci, un tā rezultātā SIA „Junona ???" izveidojās reāli zaudējumi, ko apliecina preces saņēmēja SIA "Balteks" (??? "???????") iesniegtā pretenzija Nr.1- 2013/9.01/07/2012 par summu 215000 rubļi, par ko nekavējoties ar savu pretenziju 16.05.2015.

Apelatore norāda, ka pārvadātāja bezdarbības vai negodprātīgu darbību rezultātā kravas daļa nozaudēta, ko OU "Port Trans Logistika" arī atzīst, ka ir kravas iztrūkums. Rezultātā krava noteiktajā apjomā netika piegādāta saņēmējam, par ko vainojams pārvadātājs.

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzēja pilnvarota pārstāve /pers. N/ apelācijas sūdzību uzturēja pēc sūdzībā norādītiem argumentiem, un papildus paskaidroja, ka pretprasības iesniedzējs nav samaksājis, sakarā ar izvirzīto pretenziju, pretprasībā norādītos summu 3790,22 EUR.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarots pārstāvis /pers. O/ apelācijas sūdzību neatzina, un lūdza apmierināt prasību un noraidīt lietā celto pretprasību.

Motīvu daļa

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, novērtējot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji, un lietā celtā pretprasība ir nepamatota un noraidāma.

Lietā konstatēts, ka 2013.gada 19.aprīlī puses noslēdza vienošanos par kravas ekspedīcijas pakalpojumiem un vienojās par frakta cenu: no Latvijas uz Krieviju 1700 EUR par vienu automašīnu, kas kopā par četrām automašīnām ir 6800 EUR. Pēc cenas saskaņošanas prasītājs veica sauszemes pārvadājumu, pamatojoties uz četrām starptautisko transporta-preču pavadzīmēm (CMR), no Latvijas uz Krieviju.

Prasītājs ar automašīnām NIN-969/138GV, FKN-306/166GV, FKN-307/256GF un NIN-697/141GV, saskaņā ar vienošanos 2013.gada 22. un 23.aprīlī ieradās kravas iekraušanas vietā – SIA "Unda" Jūras ielā 60, Engurē, un pieņēma pārvadājamo preci; katrā no automašīnām iekrautas 27 paletes (2592 kastes) ar preci, preces nosaukums: "lielās šprotes eļļā ar atslēdziņu + lit" (240 gr), ko apliecina pavadzīmes par preces saņemšanu. Visas četras automašīnas izkraušanas vietā Krievijā ieradās bez nokavējuma un bez preces iztrūkuma, izņemot vienu automašīnu ar apzīmējumu NIN-969/138GV, kurai konstatēts kravas iztrūkums – 3 paletes (287 kastes). Pavaddokumenti (CMR) apliecina arī, ka pārvadātāja divos gadījumos no četriem uzdevumu nav izpildījusi, proti, nenogādājot saņemto kravu adresātam pilnā tās apjomā, par ko liecina CMR LV-2329 un CMR-2337 fiksētie iztrūkumi. Lietā pēc būtības pusēm ir strīds par vienu kravu, saskaņā ar trīs šprotu palešu nepiegādi un iztrūkumu.

Saskaņā ar CMR Konvencijas 9.panta 1.punktu, pavadzīme ir pirmais pierādījums līguma noslēgšanai un tam, ka pārvadātājs ir saņēmis kravu, savukārt šīs Konvencijas 4.pants noteic, ka pārvadājuma līgums tiek apstiprināts, sastādot pavadzīmi; pavadzīmes trūkums, nepareizs izpildījums vai zaudējums neietekmē pārvadājuma līguma pastāvēšanu vai derīgumu, tas tiek pakļauts šīs Konvencijas noteikumiem.

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija piekrīt pirmās instances tiesas spriedumā izteiktam secinājumam, ka starp prasītāju kā pārvadātāju un atbildētāju kā pasūtītāju noslēgts kravas starptautisks autopārvadājuma līgums, CMR Konvencijas un Civillikuma 2230.panta izpratnē.

Prasītājs saskaņā ar CMR Konvencijas 17.panta pirmo daļu, 23.panta pirmo daļu norāda, ka ir apņēmies atlīdzināt pārvadājamās kravas iztrūkumu, samazinot norunāto summu no 6800 EUR līdz 5215,22 EUR, tādējādi kompensējot kravas iztrūkumu – 3 paletes (287 kastes vai 6888 kartona kārbas) 1584,78 EUR vērtībā. Prasītājs norāda atbildētājas nesamaksāto summu 3790,22 EUR, par ko ir celta prasība tiesā, (6800 EUR-1584,78 EUR-1425 EUR=3790,22 EUR), jo summu 1425 EUR atbildētāja ir ieskaitījusi saskaņā ar pārvadājuma līgumu.

Pretprasības iesniedzēja savukārt norāda, ka prasītājas rīcība nepiegādājot kravu pilnā apmērā, ir negodprātīga, nav piemērojams CMR Konvencijas 29.pantus un no prasītāja pienākas visa nepiegādātās kravas vērtības atlīdzināšana 5375 EUR apmērā.

Atbildētāja pievienoja interneta izdruku par šādu šprotu bundžiņu cenām Maskavā un Krievijas tirgū, norādot, ka analoģiskam cita ražotāja produktam (šprotēm bundžiņās ar riņķi 240 g iepakojumos) ražotāja cena 2012.gadā bija 0,99 LVL jeb 1,41 EUR, bet patiesā preces vērtība (tirgus cena) ir daudz augstāka. Tā kā prasītājs savā prasības pieteikumā norādījis uz ieskaitu 1584,78 EUR apmērā, tad no prasītāja atbildētāja lūdz piedzīt 3790,22 EUR.

No CMR pavadzīmēm izriet, un pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti atzina, ka krava ir nogādāta un nodota saņēmējam, ko apstiprina saņēmēja paraksti par saņemšanu, un atbildētājs neapstrīdēja kravas nodošanas un saņemšanas faktu, atbildētāja pārstāvis – SIA "Junona BEP" valdes loceklis /pers. P/ apstiprināja, ka krava ir piegādāta un nodota saņēmējam. Līdz ar to pamatots ir pirmās instances spriedumā izteiktais secinājums, ka prasītājs ir izpildījis atbildētāja pasūtījumu, proti, veicis starptautisko kravas pārvadājumu, un nogādājis preci pasūtītāja norādītajā vietā. Atbildētājs ir arī veicis daļēju samaksu par izpildīto pasūtījumu, proti, samaksājis prasītājam 1 425 EUR, tādējādi atzīstot, ka kravas pārvadājums ir veikts, un pieņemot prasītāja izpildīto pasūtījumu.

Ņemot vērā minētos apstākļus apelācijas instances tiesa noraida apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus, ka pirmās instance tiesa spriedumā nav izskatījusi un vērtējusi pretprasībā norādītos argumentus attiecībā uz faktiskiem lietas apstākļiem.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājs ir tiesīgs prasīt no atbildētāja pretizpildījumu, proti, maksu par kravas pārvadājumu, atbilstoši Civillikuma 2222.panta pirmajā daļā un 1590.pantā noteiktajam.

Saskaņā ar CMR Konvencijas 17.panta 1.punktu pārvadātājs ir atbildīgs par pilnīgu vai daļēju kravas zaudējumu un par bojājumu, kurš noticis kopš brīža, kad krava tiek nodota,

Minētā sakarā pamatots ir pirmās instances tiesas spriedumā izteiktais secinājums, ka nav nepieciešamības analizēt CMR Konvencijas normas, kuras paredz pārvadātāja atbrīvošanu no atbildības par kravas zaudējumu un uz kurām norādīja atbildētājs, un vērtēt prasītāja atbildību par kravas zudību, jo prasītājs nenoliedz ne kravas iztrūkumu, ne savu atbildību par to. Prasības pieteikumā prasītājs ir atzinis kravas nozaudēšanas faktu un no frakta summas atskaitījis nozaudētās kravas vērtību. Apelācijas instances tiesas ieskatā nepamatots ir pretprasība iesniedzēja un apelācijas sūdzībā

izteiktais arguments, ka no prasītāja pienākas visa nepiegādātās kravas vērtība 5375 EUR, jo saņēmējs preci Krievijā ir pieņēmis ar iztrūkumu (lietas 15.-17., 77.lapa).

Prasītājs lietā iesniedza 2013.gada 16.maija atbildētāja pretenziju, kurā norādīts, ka pie izkraušanas konstatēts kravas iztrūkums, reālais iztrūkums ir 287 kastes. CMR pavadzīmēs LV2-329 un LV-2337 ir saņēmēja atzīmes par iztrūkumu, un arī par šo faktu lietā nav strīda, ka iztrūkums ir 287 kastes jeb 6888 bundžiņas šprotu (lietas 28.lapa).

Atbildētāja pretenzijā iztrūkstošās kravas vērtība norādīta 5 375 EUR, ko atbildētājs ir aprēķinājis saskaņā ar valūtas kursu uz 2013.gada 16.maiju, par pamatu ņemot preces vērtību Maskavas noliktavā 215000 rubļu. Savukārt prasītājs norādījis nozaudētās kravas vērtību 1 584,78 EUR. Tādējādi starp pusēm pastāv strīds par zaudētās kravas vērtību, kuru prasītājam kā pārvadātājam ir pienākums atlīdzināt pasūtītājam.

Saskaņā ar CMR Konvencijas 23.panta 1.punktu, kad atbilstoši šīs Konvencijas noteikumiem pārvadātājs ir atbildīgs par kompensāciju sakarā ar pilnīgu vai daļēju kravas zaudējumu, šāda kompensācija ir aprēķināma atbilstoši kravas vērtībai vietā un laikā, kad tā pieņemta. Lielāku kompensāciju var pieprasīt tādā gadījumā, ja kravas vērtība vai īpaša piegādes interese ir paziņota atbilstoši 24. un 26.pantam (Konvencijas 23.panta 6.punkts).

No Invoice (faktūrrēķina) Nr.2114, datēta ar 19.04.2013. (lietas 31.-32.lapa), redzams, ka pārdevējs (nosūtītājs saskaņā ar CMR pavadzīmēm) SIA "Unda" un pircējs/saņēmējs SIA "Balteks" noteikuši preces (lielās šprotes eļļā ar atslēdziņu + lit, 240 g) cenu 0,300 USD par bundžiņu. Lietā iesniegtajās CMR pavadzīmēs nav norādīta kravas vērtība vai īpaša interese, kā to paredz CMR Konvencijas 24. un 26.pants.

Ņemot vērā kravas nosūtītāja SIA "Unda" un pircēja noteikto pārvadājamās preces cenu, pirmās instances tiesa pamatoti ir noteikusi nozaudētās kravas vērtību un aprēķināja sekojoši : 6888 bundžiņas x 0,300 USD = 2 066,40 USD, kas atbilst 1 584,78 EUR (saskaņā ar valūtu kursu uz kravas pieņemšanas datumu 2013.gada 24.aprīli: 1,3037 USD par 1 EUR).

Prasītājs, pieprasot no atbildētāja piedzīt nesamaksāto daļu pēc pārvadājuma veikšanas, no nolīgtās summas ir atskaitījis nozaudētās kravas vērtību 1 584,78 EUR.

Ņemot vērā lietā konstatētos apstākļus un augstāk minētās likuma normas apelācijas instances tiesa secina, ka atbildētājam ir pienākums samaksāt prasītājam pušu nolīgto summu, no kuras atskaitāma zaudējuma atlīdzība saistībā ar kravas nozaudēšanu. Kā arī atbildētājs ir samaksājis prasītājam daļu no piešķirtās summas, t.i., 1425 EUR, tad no atbildētāja prasītāja labā piedzenama nesamaksātā summa, un tas ir 3790,22 EUR.

Pretprasības iesniedzējs, pamatojoties uz SIA "Balteks" 2013.gada 16.maija pretenziju par zaudējumiem, kas nodarīti sakarā ar iztrūkumu, kurus atklāja pieņemot kravu, un interneta izdrukām par šprotu bundžiņu cenām Maskavā lūdz piedzīt no prasītājas parādu 3790,22 EUR.

Par parādu atbildētājs uzskata starpību starp atbildētāja aprēķināto nozaudētās kravas vērtību 5375 EUR un prasītāja piedāvāto ieskaita summu (t.i., prasītāja aprēķināto atlīdzību par nozaudēto kravu) 1584,78 EUR.

No lietā iesniegtās 2013.gada 16.maija SIA " Balteks" pretenzijas SIA "Junona BEP" redzams, ka kravas saņēmēja sakarā ar pārvadājuma līgumu, pieņemot kravu konstatēja, kravas iztrūkumu 287 kastes šprotu bundžu, par ko izdarīta atzīme CMR pavadzīmē. SIA "Balteks" lūdza SIA "Junona BEP" atlīdzināt zaudējumus, kas radušies kravas iztrūkuma rezultātā 215 000 rubļu (lietas 76., 77.lapa).

Pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti atzina, kam pievienojas arī apelācijas instances tiesa, ka pārvadātāja nozaudētās kravas vērtība, kas jāatlīdzina prasītājam kā pārvadātājam, ir 1584,78 EUR. Ņemot vērā, ka prasītājs ir iekļāvis šo summu pieprasītā nolīgtā summā sakarā ar pārvadājuma veikšanu, piemērojot ieskaitu, tāpēc atzīstams, ka prasītājam nav parāda pret atbildētāju, tādēļ pretprasība nav pamatota un ir noraidāma.

Apelācijas instances tiesa secina, ka pretprasībā un apelācijas sūdzībā norādītie apstākļi un lietā iesniegtie pierādījumi neapstiprina faktu, ka SIA "Junona BEP" sakarā ar 2013.gada 16.maija SIA "Balteks" pretenziju ir veikusi kādu maksājumu, un kā norādīja, apelācijas sūdzības iesniedzējas pārstāve tiesas sēdē tad SIA "Junona BEP" sakarā ar kravas iztrūkumu nekādus zaudējumus nevienam nav maksājusi, tāpēc nav pamata zaudējumu piedziņai no prasītāja

Prasītājs lūdzis arī piedzīt no atbildētāja nokavējuma procentus 3790 EUR apmērā, ko aprēķinājis 0,5% diennaktī no frakta summas. Nokavējuma procenti aprēķināti, pamatojoties uz vienošanos par papildus nosacījumiem transporta pasūtījumam (lietas 13.-14.lapa).

Pirmās instances tiesa šajā gadījumā atzina, ka prasītājs ir tiesīgs prasīt likumiskos nokavējuma procentus, pamatojoties uz Civillikuma 1759.panta 1.punktu.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta otro daļu, likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta par preces piegādi, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes gadā. Lietā iesniegts prasītāja rēķins Nr./30-04-13/1/ (lietas 11.-12.lapa), kurā prasītājs ir pieprasījis no atbildētāja frakta samaksu, un pēdējā maksājuma diena norādīta: 2013.gada 14.maijs. Prasītājs lūdzis piedzīt nokavējuma procentus par laiku no 2013.gada 13.jūnija; šāds prasījums nav pretrunā likumam, jo ir labvēlīgs parādniekam. Tādēļ nokavējuma procenti, kuri atbildētājam jāmaksā par samaksas nokavējumu par laiku no 2013.gada 13.jūnija līdz 2014.gada 13.martam (prasības pieteikuma iesniegšanas dienai), aprēķināmi šādi: 8,05% x 3 790,22 EUR x 9 mēneši = 305,11 EUR.

Apelācijas instances tiesa norāda, ka prasītājs pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas kārtībā noraidītajā daļā nav pārsūdzējis.

Tādējādi kopējā no atbildētāja prasītāja labā piedzenamā summa ir 3790,22 EUR+ 305,11 EUR = 4095,33 EUR.

Civilprocesā puses realizē savas tiesības sacīkstes formā, Civilprocesa likuma 10.panta noteiktajā kārtībā, tāpēc nepamatots ir apelācijas sūdzībā izteiktais viedoklis, ka pirmās instances tiesai bija nepieciešams izprasīt lietā rakstveida pierādījumus un aicināt liecinieku /pers. R/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panata piektās daļas noteikumiem, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, jo spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams.

Bez tam saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikto, no atbildētāja prasītāja labā piedzenami arī prasītāja samaksātie tiesas izdevumi, t.i., valsts nodeva 398,55 EUR apmērā (proporcionāli apmierinātajai prasības summai), un saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas noteikumiem izdevumu advokāta palīdzības samaksai 605 EUR (lietas 193.lapa).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 14,40 EUR apmērā no atbildētāja piedzenama valsts ienākumos, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteiktajam, par pavēstu piegādi pirmās un apelācijas instances tiesā (lietas 2., 161.lapa).

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434. pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

ārvalsts komersanta OU "Port Trans Logistika" prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no SIA „Junona BEP", reģistrācijas Nr.41503006044, ārvalsts komersanta OU „Port Trans Logistika", reģistrācijas Nr.10169065, labā parādu 3790,22 EUR (trīs tūkstoši septiņi simti deviņdesmit *euro* 22 centi) apmērā un nokavējuma procentus 305,11 EUR (trīs simti pieci *euro* 11 centi), kā arī tiesas izdevumus 398,55 EUR (trīs simti deviņdesmit astoņi *euro* 55 centi) un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 605 EUR (seši simti pieci *euro*), kopā 5098,88 EUR (pieci tūkstoši deviņdesmit astoņi *euro* 88 centi).

Piedzīt no SIA „Junona BEP", reģistrācijas Nr.41503006044, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 14,40 EUR (četrpadsmit *euro* 40 centi) apmērā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000,

maksājuma uzdevumā norādot: saņēmēja iestāde – Valsts kase, kods – TRELLV22, maksājuma mērķis – 21499, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi un dati lietas identificēšanai.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Junona BEP" pretprasību noraidīt.

Noteikt SIA „Junona BEP" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 9.jūnija, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 14.jūnijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Tabore

Tiesnese S.Vasiļevska

Tiesnesis I.Stivriņš